

Sygn. akt III RC 606/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 listopada 2017 r.

Sąd Rejonowy (...) III Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący SSR Kamilla Piórkowska

Ławnicy

Protokolant st.sekr.sądowy Monika Kalinowska

Po rozpoznaniu w dniu 7 listopada 2017 r. (...).

sprawy z powództwa:

D. W. (1)

przeciwko:

R. W. (1)

o:

zaspokojenie potrzeb rodziny

I. oddała powództwo;

II. nie obciąża powódki kosztami sądowymi w zakresie oddalonego powództwa.

Sygn. akt III RC 606/16

UZASADNIENIE

D. W. (1) w pozwie przeciwko R. W. (1), złożonym w tut. Sądzie w dniu (...), wniosła o zobowiązanie pozwanego R. W. (1) do uczestniczenia w kosztach utrzymania rodziny, tj. zapłaty na jej rzecz alimentów w kwocie po 1200 zł miesięcznie, poczynając od dnia złożenia pozwu, płatnej do 10 dnia każdego miesiąca.

W uzasadnieniu pozwu wskazano m.in., że powódka pozostaje w związku małżeńskim z pozwanym R. W. (1). Łączne miesięczne dochody powódki wynoszą (...) i składają się na to emerytura z ZUS w wysokości (...) zł oraz emerytura z KRUS wraz z dodatkiem pielęgnacyjnym w wysokości (...) zł. Emerytura z KRUS jest zawieszona w części uzupełniającej w wysokości (...) zł z uwagi na fakt, iż strony są współwłaścicielami gospodarstwa rolnego w (...) o powierzchni 16ha. Pozwany nie wyraża zgody na sprzedaż gospodarstwa rolnego, choć mogłyby one zostać sprzedane jako działki budowlane.

Obydwoje małżonkowie są schorowani. Powódka przeżyła złamanie kości udowej – porusza się o kulach, przeszła też udar. Ponadto choruje na (...). W codziennym funkcjonowaniu wymaga osób trzecich. Pozwany w (...) przeszedł udar.

Pozwany z tytułu posiadanego gospodarstwa rolnego pobiera wszystkie przychody z dotacji unijnych oraz ze sprzedaży płodów rolnych.

Strony wspólnie zamieszkują w dużym domu, którego ogrzanie jest bardzo kosztowne. Wykonując prace w gospodarstwie pozwany korzysta z jednego licznika prądu zarejestrowanego na nazwisko powódki. Stronom wielokrotnie groziło odłączenie zasilania w energię elektryczną, jednak w obawie przed wyłączeniem prądu powódka opłacała faktury za prąd kosztem bieżącego utrzymania.

W uzasadnieniu podano też, że na usprawiedliwione potrzeby powódki składają się następujące koszty: wyżywienie - 700 zł, leki - 200 zł, dojazdy do lekarzy i wizyty u specjalistów - 200 zł, środki higieny - 150 zł, chemia gospodarcza - 100 zł, karta do telefonu - 50 zł, odzież i obuwie - 150 zł, udział w kosztach utrzymania domu - 500 zł, wymiana i naprawa sprzętów domowych - 100 zł, prezenty dla bliskich z okazji uroczystości - 50 zł, zakup gazet i fryzjer - 50 zł, okazjonalne wydatki - 100 zł. Łącznie jest to kwota 2 350 zł.

Wskazano również, iż z uwagi na poważne dolegliwości ze strony przewodu pokarmowego powódka powinna stosować zaleconą przez lekarza dietę. Z uwagi na problemy z poruszaniem się nie jest w stanie korzystać z komunikacji miejskiej i do lekarzy jest zmuszona dojeżdżać taksówką.

Podano też, że pozwany otrzymuje rentę w wysokości (...) zł. Ponadto prowadzi gospodarstwo rolne i pobiera wszystkie dochody z tego tytułu. Zabiera plony z łąk, składa wnioski o datacje unijne. Powódka nie ma dostępu do rachunku bankowego męża na który wpływają przychody związane z gospodarstwem. Jego miesięczne dochody wynoszą (...) zł miesięcznie.

W odpowiedzi na pozew, pozwany R. W. (1) wskazał, że nie zgadza się z treścią złożonego przez D. W. (1) pozwu, albowiem żądanie renty alimentacyjnej przez powódkę nie wynika z niekorzystnej sytuacji majątkowej powódki, ale wyłącznie z faktu, że powódka zmierza do wyzbycia się majątku wspólnego stron w postaci gospodarstwa rolnego. Pozwany odczytuje złożenie pozwu jako kolejną próbę wymuszenia na pozwanym zgody na sprzedaż ziemi. Pozwany podkreślił, że powódka ma korzystniejszą od pozwanego sytuację majątkową, a jej stan zdrowia pozwala jej na samodzielną egzystencję. Powódka nie wymaga stałej opieki osób trzecich, a jej potrzeby materialne są zaspokojone. Co prawda powódka porusza się o kuli, natomiast nadal wykonuje prace domowe, a także, co istotne, wykonuje prace fizyczne w ogrodzie syna stron - R. W. (2). R. W. (2) posiada (...) i powódka zajmuje się zbieraniem (...) cztery razy w tygodniu przez kilka godzin, co z pewnością jest przez syna gratyfikowane. Strony mieszkają wspólnie w przedwojennym domu znajdującym się na terenie gospodarstwa rolnego. Pozwany przyznaje, że budynek nie jest w najlepszym stanie, natomiast umożliwia zamieszkiwanie. Powódka zajmuje obecnie 4 pokoje (na parterze), natomiast pozwany 2 pokoje w domu.

Ogrzewanie domu jest średnim kosztem ogrzania np. lokalu mieszkalnego w bloku. Powódka porusza się obecnie o jednej kuli, ale nie oznacza to absolutnie, że nie może poruszać się samodzielnie. Powódka chodzi na zakupy, czy spacerować z wnukami, chodzi do kurnika, wykonuje prace w ogródku (np. kopanie i grabienie). Powódka korzysta z komunikacji publicznej, chodzi do lekarza jeździ do (...) do znajomych. W okolicach 1 listopada zorganizowała w domu przyjęcie dla 12 osób. Powódka nie stosuje żadnej diety, a posiadane przez nią środki finansowe pozwalają jej na zakup więcej niż podstawowych artykułów żywnościowych.

Pozwany natomiast przeszedł dwa udary, porusza się z bardzo dużą trudnością, ma poważne problemy z widzeniem, zdiagnozowany (...) i inne schorzenia. Posiada również orzeczenie o stopniu niepełnosprawności w stopniu znacznym.

Powódka poza emeryturą z KRUS i ZUS korzysta z dodatku pielęgnacyjnego w kwocie (...) zł miesięcznie. Jednocześnie w nieznacznym stopniu pokrywa koszty utrzymania domu. Płaci jedynie 120-150 zł za energię elektryczną co 2 miesiące. Pozwany opłaca w pozostałym zakresie rachunki za prąd, w całości rachunki za wodę, w całości płaci za opał, gaz i podatek oraz ubezpieczenie. Koszt zakupu energii elektrycznej wynosi około 100-150 zł za osobę na 2 miesiące. Opłata za wodę wynosi 90-100 zł miesięcznie, za śmieci - 34 zł miesięcznie, gaz - około 50 zł miesięcznie, opał - węgiel około (...) rocznie. Pozwany osiąga dochód w postaci emerytury wraz z dodatkiem pielęgnacyjnym w kwocie (...)zł. Do 2015r. pozwany wykonywał prace w gospodarstwie. Po kolejnym udarze nie jest już w stanie samodzielnie wykonywać prac fizycznych. Pozwany wymaga opieki osób trzecich. A powódka traktuje go w sposób ignorujący. Jeżeli przekazuje

pozwanemu jedzenie to zazwyczaj po zakończonym spotkaniu ze znajomymi. Nie pomaga pozwanemu nawet wyprać odzieży. Pozwany wskazał, że gospodarstwo rolne wymaga nakładów finansowych związanych z wykonywaniem prac polowych. Jest to warunek otrzymania dotacji do ziemi w kwocie (...) rocznie. Aby zagospodarować ziemię, pozwany wynajmuje rolnika do obrabiania ziemi i musi za te czynności płacić. W gospodarstwie stron nie ma żadnego inwentarza żywego. Na wykonywanie prac rolnych, zakupu środków ochrony roślin opłacenia podatku i ubezpieczenia pozwany przeznaczają większość kwoty z dotacji. Za obróbkę pola pozwany płaci rocznie około 11 000 zł. Podatek – 1233 zł rocznie i ubezpieczenie gospodarstwa około 700 zł rocznie. Dodatkowo pozwany otrzymuje dochód w wysokości (...) zł za dzierżawę łąki o powierzchni 4,5 ha od czego uiszcza podatek około 300 zł. Pozostała pozwanemu kwota pochodząca z gospodarstwa rolnego w całości przeznaczana jest na utrzymanie wspólnego domu, którego znaczną większość zajmuje powódka.

Pozwany podkreślił, iż powódka zawyżyła koszty swojego utrzymania, w szczególności koszty żywienia. Biorąc pod uwagę, że pozwany na żywność wydaje ok. 300 zł, na leki około 300 zł, telefon komórkowy – 30 zł, środki czystości – około 50 zł, Na odzież – 100 zł rocznie. W ostatnim czasie pozwany był zmuszony wymienić okulary korekcyjne – koszt 430 zł. Zakupił także opał za 1870 i 1951,50 zł.

Pozwany wskazał, że powódka posiada rachunek bankowy na którym ma oszczędności. Pod koniec 2015r. otrzymała ponad (...) zł w związku z opłata za posadowienie dwóch słupów energetycznych na terenie gospodarstwa. Strony zainkasowały łącznie ponad (...)

Zdaniem pozwanego potrzeby powódki są zaspokojone na podstawowym poziomie w całości, a możliwości finansowe pozwanego nie pozwalają na uiszczanie na rzecz powódki renty alimentacyjnej.

Sąd ustalił, co następuje:

D. W. (1) i R. W. (1) pozostają w związku małżeńskim od dnia (...). Nie toczy się sprawa o rozwód ani separację. Małżonkowie posiadają dwóch dorosłych synów J. i R..

/okoliczność bezsporna, a nadto

dowód: przesłuchanie powódki – k. 160 akt,

przesłuchanie pozwanego – k. 161v akt,

odpis aktu małżeństwa (koperta) – k. 28 akt/

D. W. (1) ma obecnie (...) mieszka w (...). Przeżyła złamanie kości udowej i porusza się o kulach. Miała też udar. Jest leczona na (...). Porusza się samodzielnie. Razem z pozwanym, tj. mężem R. W. (1) jest współwłaścicielem gospodarstwa rolnego o powierzchni około (...) ha. Ma emeryturę. Z KRUS otrzymuje świadczenie w kwocie (...) zł na kwartał łącznie z zasiłkiem opiekuńczym – (...) zł. Od połowy 2011r. ma też świadczenie z ZUS – (...)zł. Powódka dostaje z KRUS tylko (...) zł na kwartał bo ma z mężem gospodarstwo rolne. Powódka miała oszczędności w Banku Spółdzielczym w (...). Dnia (...). ze stanem konta (...) zł D. W. (1) zlikwidowała oszczędności. Od 2016r. wydała (...). Dała też synowi na kaucję na mieszkanie – (...) zł. Potrzebowała pieniądze na chrzest, komunię, pogrzeb, sprzęt rehabilitacyjny. Kupiła wstążki, dysk. Teraz nie pamięta dokładnie ile pieniędzy na to wydała. Powódka kupuje środki czystości, leki, na leki wydaje 150 - 200 zł, różnie. Leczy się też u (...). Musi też kupować truciznę na myszy. Wozi ją synowa. Z mężem prowadzi oddzielne gospodarstwo domowe. Powódka kupuje środki czystości do domu. Żywność kupują oddzielnie i strony gotują oddzielnie. Za prąd płaciła w połowie. W ostatnim czasie nie płaci za prąd. Powódka od pozwanego z gospodarstwa nie dostaje żadnych pieniędzy. Powódka obecnie nie dokłada się do opłat.

Pieniądze za słupy elektryczne były w 2016r. Powódka i jej mąż dostali po (...). Pomaga jej rodzina i sąsiedzi w sprzątaniu za darmo.

Powódka nie bierze dopłat z (...).

Powódka nie wiedziała, że mąż daje synom duże kwoty pieniędzy. Powódka nie ma zwierząt, ma ogródek.

Powódka była w (...) u sióstr w czasie wakacji. Zabrała ją siostrzenica. Powódka miała ze sobą pod opieką wnuczkę.

/dowód: przesłuchanie powódki – k. 160 akt,

dokumentacja medyczna – k. 9-10a akt,

decyzja ZUS z dnia 01 marca 2015r. – k. 11 akt,

wypis z treści orzeczenia –k. 12 akt,

decyzja KRUS z dnia (...) dot. emerytury – k. 13 akt,

rachunki za energię elektryczną – k. 14-16 akt,

pismo (...) Banku Spółdzielczego w (...) z dnia (...). wraz

z wyciągiem bankowym – k. 106-107 akt/

R. W. (1) ma obecnie lat (...). Mieszka w (...). Jest po dwóch udarach, porusza się z trudnością, ma poważne problemy z widzeniem, zdiagnozowano u niego (...). Pozwany jest niezdolny do samodzielnej egzystencji od 23 grudnia 2015r.

Jest na emeryturze. Emerytura wynosi niecałe (...). Pozwany dostaje zasiłek pielęgnacyjny (...), w sumie dostaje (...). Posiada wspólnie z żoną, to jest D. W. (2) gospodarstwo rolne o pow. około (...) ha. Uprawia jęczmień. Nie ma zwierząt. Są kury, ale syna. Pozwany je oporządza. Pozwany zebrał plony ok. (...) ton zboża. Nie sprzedał tego, ale musi sprzedać, bo ma długi m.in. z tytułu opłaty za kombajn (...) zł, obróbki pola. Musi kupić opał na zimę. Tona zboża kosztuje 500 zł. Pozwany ma dopłaty raz w roku. Za ten rok nie ma jeszcze dopłaty. Za 2016r. dostał ok. (...) zł. Pieniądze przeznaczył na opryski, orkę, koszenie łąki.

Pozwany nie dzierżawi łąki, wcześniej dzierżawił. Pozwany chciał obecnie wydzierżawić łąkę, ale powódka się nie zgodziła. Klient się wycofał. Za wydzierżawienie łąki, pozwany miał dostać (...) Pozwany powiedział powódce, żeby zebrała siano z łąki, ale tego nie zrobiła. Pozwany wynajmuje ludzi do pracy w gospodarstwie, sam nie może pracować.

Pozwany ma oszczędności ok. (...) w banku w (...). Pozwany kupuje opał, płaci rachunki za wodę ok. 100 zł na 3 m-ce, opłaca rachunki za prąd - 600 zł za 4 miesiące, za śmieci - 30 zł miesięcznie, za gaz - ok.50 zł miesięcznie, podatek - 319 zł na kwartał, (...) - 700 zł na rok. Jest to ubezpieczenie budynków.

Pozwany myśli, że będzie musiał nająć człowieka do palenia w piecu bo nie jest w stanie dźwigać węgla. W tej chwili pozwany nie kupił jeszcze opału, czeka na sprzedaż zboża lub dopłaty. Kupuje ok. 5 ton opału. Tona węgla kosztuje 900 zł z dowozem. Za telewizję nie płaci (zwolniony). Za telefon pozwany płaci (...) zł miesięcznie. Pozwany ma też dług za ścięcie łąki – (...). Siano leży w stodole. Nikt nie chce go kupić.

W gospodarstwie są 3 psy i stado gołębi.

Pozwany dał synom pieniądze ok. (...) zł. Najpierw pożyczył R. pieniądze (...) zł, ale żona powiedziała, żeby syn nie oddawał. Więc pozwany drugiemu synowi dał (...) zł żeby nie był pokrzywdzony.

Pozwany nie uzgadniał tego z żoną. Nie pytał żony czy może pożyczyć synom pieniądze. Syn, któremu dał (...) zł pracuje, jest zdrowszy od pozwanego. Pozwany nie wie czy syn ma za co kupić węgiel.

Pozwany chce przepisać gospodarstwo na syna J.. Powódka chciałaby sprzedać gospodarstwo i obdarować wszystkich synów.

/dowód: przesłuchanie pozwanego – k. 160v akt,

decyzja Wójta Gminy w sprawie umorzenia zasiłku pielęgnacyjnego –

k. 17 akt,

decyzja Wójta Gminy w sprawie podatku rolnego – k. 33 akt,

dokumentacja medyczna dot. pozwanego – k. 34 37 akt,

rachunki dotyczące opłat za śmieci, podatek, ubezpieczenie, wodę,

zakup opału, leków, telefon, okularów, energię elektryczną – k. 38-

]48, 76-80, 82-83, 122–123, 159 akt,

pismo pozwanego do komornika z dnia 09 listopada 2016r. – k. 91 akt,

pismo z ubojni z dnia (...). – k. 114 akt,

decyzja ZUS z dnia (...). – k. 121 akt,

decyzja KRUS z dnia (...). – k. 158 akt,

pismo (...) z dnia 12 października 2017r. – k. 164 akt/

Gminny Ośrodek Pomocy (...) w (...) nie stwierdził aby D. W. (1) żyła w niedostatku. Podczas Wizyty pracowników MOPS była zaopatrzona w żywność, miała wykupione leki. Łazienka i kuchnia wymagała remontu. Zarówno D. W. (1) jak i R. W. (1) mieli dostępne wszystkie podstawowe sprzęty gospodarstwa domowego. Również R. W. (1) był zaopatrzony w żywność. Część mieszkania zajmowanego przez D. W. (1) była względnie zadbana. Część mieszkania zajmowanego przez R. W. (1) była zaniedbana, wymagała gruntownych porządków, odświeżenia.

/dowód: pismo (...) w (...) z dnia (...). – k. 112 akt/

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie stosownych dokumentów urzędowych i prywatnych, których domniemanie autentyczności wynikające z art. 245 kpc – a w odniesieniu do dokumentów urzędowych również zgodności z prawdą tego co zostało w nich zaświadczone, wynikające z art. 244 kpc – nie zostały podważone. Zgodnie z art. 230 kpc uznano za bezsporne okoliczności faktyczne zawarte w pozwie, pismach procesowych złożonych w sprawie, którym strona przeciwna nie zaprzeczyła, gdyż nie budziły wątpliwości, co do zgodności z prawdziwym stanem rzeczy i znalazły, w odpowiednim zakresie, potwierdzenie z pozostałym materiale procesowym.

Ponadto powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie przesłuchania stron, to jest powódki D. W. (1) i pozwanego R. W. (1).

Sąd przyznał walor wiarygodności twierdzeniom pozwanego i co do zasady dał wiarę twierdzeniom powódki D. W. (1), które uznano za wiarygodne gdyż były spójne, logiczne i dotyczyły faktów jej znanych bezpośrednio, a ponadto znalazły potwierdzenie w stosownych dokumentach urzędowych i prywatnych. Sąd nie dał wiary D. W. (1) w tej części jej twierdzeń, gdzie wskazywała, iż jej podstawowe potrzeby nie są zaspokojone, nie znalazło to bowiem potwierdzenia w zebranym w sprawie materiale dowodowym.

Powództwo w niniejszej sprawie podlegało oddaleniu.

Podstawę prawną obowiązku alimentacyjnego małżonków stanowi art. 27 kro, zgodnie z którym oboje małżonkowie obowiązani są, każdy według swych możliwości zarobkowych i majątkowych, przyczynić się do zaspokojenia potrzeb rodziny, którą przez swój związek założyli. Zadośćuczynienie temu obowiązkowi może polegać także w całości lub części, na osobistych staraniach o wychowanie dzieci i na pracy we wspólnym gospodarstwie domowym. Jak podkreślił Sąd Najwyższy w uchwale pełnego składu Izby Cywilnej i Administracyjnej z dnia 16 grudnia 1987 r. (III CZP 91/86 OSNCP 1988 nr 4, poz. 42), żądanie dostarczenia środków utrzymania na podstawie art. 27 powinno podlegać ocenie na tle wszystkich okoliczności danego przypadku.

Brak wspólnego pożycia małżonków, a przede wszystkim nieprowadzenie przez nich wspólnego gospodarstwa domowego może uzasadniać oddalenie powództwa o dostarczenie środków utrzymania dla małżonka, np. gdy ma on możliwości zaspokajania swoich potrzeb własnymi siłami (Wyrok SN z 28.01.1998r. I CKN 585/97, OSP 1999 nr 2, poz. 29).

Powódka podkreślała, że pozwany nie daje jej żadnych pieniędzy na jej utrzymanie, a także, że pozwany ma wpływy z tytułu dopłat rolniczych i nie dzieli się z nią tymi dopłatami.

W ocenie Sądu bez wątplenia pozwany w pełni wykorzystuje swoje możliwości zarobkowe i majątkowe w celu zapewnienia powódce utrzymania. Podkreślenia wymaga też fakt, że powódka nie jest pozbawiona dochodów, otrzymuje emeryturę z (...) i ZUS. Małżonkowie są współwłaścicielami gospodarstwa rolnego o powierzchni około (...) ha. Pozwany zajmuje się tym gospodarstwem. Z uwagi na pogarszający się stan zdrowia pozwanego, obecnie nie ma w gospodarstwie zwierząt hodowlanych. Pozwany uprawia jedynie zboże. Ma też dopłaty unijne. Powódka nie uwzględniła jednak kosztów ponoszonych przez pozwanego, m.in. z tytułu opłacania pracownika, który wykonuje prace w gospodarstwie rolnym stron oraz szeregu opłat jakie ponosi pozwany związanych z utrzymaniem ich wspólnego domu, w którym mieszkają. Pozwany pozostaje niezdolny do samodzielnej egzystencji (k. 34 akt), tym samym należało uznać, że nie jest on w stanie samodzielnie prowadzić gospodarstwa rolnego, wiarygodne są zatem twierdzenia pozwanego, co do konieczności opłacenia w tym celu pracownika. Pozwany opłaca rachunki za wodę, śmieci, energię elektryczną, gaz, podatek rolny, ubezpieczenie domu, kupuje opał za kwotę około (...) zł rocznie. Powódka nie ponosi żadnych opłat. Wcześniej pokrywała część opłat za światło, obecnie tego nie czyni. Swoją emeryturę ma do swojej dyspozycji, m.in. na żywność, leki, odzież, środki czystości. Strony żyją obecnie w separacji, nie prowadzą wspólnego gospodarstwa domowego, pozostają w dużym konflikcie.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego nie wynika, aby powódka nie miała zaspokojonych swoich potrzeb.

Wskazać też należy, iż podczas wizyt pracownika (...) w (...) w domu stron, nie stwierdzono, aby powódka była w złej sytuacji - nie miała zaspokojonych podstawowych potrzeb. Miała zakupioną żywność i potrzebne leki. Wprawdzie pozwany nie daje powódce żadnych pieniędzy, ale jak już wyżej wskazano, pozwany opłaca wszystkie rachunki. Powódka nie opłaca żadnych rachunków dotyczących utrzymania ich wspólnego domu i gospodarstwa.

Spór między stronami dotyczy de facto dochodów z gospodarstwa rolnego, które jest współwłasnością małżonków W.. Powódka wnosi o podział tych dochodów. Pozwany twierdzi natomiast, że cały dochód (w tym dopłaty bezpośrednie) przeznacza na pokrycie kosztów związanych z prowadzeniem tego gospodarstwa i pokryciem kosztów związanych z utrzymaniem domu (opłaty rachunków, ubezpieczeń, zakup opału). Spór między stronami dotyczy również darowizn poczynionych na rzecz synów stron, ewentualnej sprzedaży gospodarstwa. Zdaniem Sądu wykracza on poza przedmiot niniejszej sprawy. Są to bowiem kwestie dotyczące współwłasności, podziału ewentualnych dochodów jaką przynosi rzecz wspólna, zarządzanie rzeczą wspólną.

W tych okolicznościach, Sąd uznał, że żądanie zasądzenia alimentów nie zasługuje na uwzględnienie.

Mając na uwadze całość przedstawionej argumentacji Sąd powództwo oddalił. O kosztach orzeczono na podstawie art. 113 ust. 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.